

מימד קלילות ערביות על חשבון מודעי

במדינה

העם

כל מה שזו

יורים על כל מה שזו —
השבוע זה שני עיתונאים
מול טנק ישראלי

אחד הסרטים שהיו מועמדים השבוע הפרס האוסקר הוא דמועות של שתיקה (ראה יומן אישי). המתאר את גבורתם של עיתונאים שסיקרו את מלחמת קאמבודיה. גיבור הסרט הוא עיתונאי מקומי, העורך לעיתון בריקאי.

העיתונאי הוא אחד מגיבורי המלחמה המודרנית. עולה עליו צלם הטלוויזיה, מכיוון שלו אין ברירה אלא לחרף את נפשו במרכז האירועים הקרביים.

השבוע נהרגו על-ידי טנק ישראלי שני עיתונאים לבנונים, שפעלו בשורות רשת-הטלוויזיה האמריקאית סיי-בי-אס. המיקרה ויעז את דעת הקהל האמריקאית, וגרם להתנפלות עולמית של העיתונות על ישראל. הרשת האמריקאית הודיעה כי לא תשרר סידרה על ישראל, שעמדה לפאר את המדינה ואת נופי הארץ.

מרחץ ירמיהו הדרי. תחת לבי קש סליחה מייד וכלי הסתייגות, הושמעו כפי דוברים ישראליים — ובנייהם נשיא המדינה — שורה של התבטאויות, שהוסיפו חטא על פשע. נאמר כי עיתונאי, המסקר אירועי מלחמה, מקבל על עצמו את הסיכון הכרוך בכך. נאמר שיש משהו באופיים של עיתונאים כאלה, המביא אותם להסתכן ככוננה. לשם הנאה, נאמר כי שני עיתונאים אלה היו בתוך קבוצה של אנשים מזויינים, ועל כן נאלץ הטנק לירות בהם. וכך וכך.

סיפורים אלה לא שיקנעו איש, והם מטיילים אור על המצב הנורא שהשתרר בדרום-לבנון (ראה הנדון). שם מלווה נסיגת צה"ל במרחץ ירמיהו.

להרוג עיתונאים, שום עיתון נאי אינו מסכן את חייו סתם. הוא נאלץ לעשות זאת, מפני שהוא נושא במשימה חברתית ראשונה במעלה: לרווח לעולם על המתרחש כשרה הקרב. רק כך יכולה דעת-הקהל העולמית לפקוח עין על הכוחות הלוחמים ולהגיב על חריגות.

העיתונאי היוצא למשימה זו יודע שהוא מסכן את חייו — אך אין בכך שום הצדקה החיילים להרוג עיתונאים. רק צבאות פרוצים, שפרקו כל רסן של מישמעת מוסרית, פותחים באש על עיתונאים הממלאים את תפקידם. העוברת שזה קורה עתה באופן קבוע בדרום-לבנון, גם לעיתונאים ישראליים (ראה שידור) מלמדת הרבה על המצב שנוצר.

מיקרה זה מבליט דבר המשתקף גם מרווחי הטלוויזיה הישראלית: שתיילי צה"ל, הנמצאים במתח נורא, בליבה של מלחמת-גירילה, יורים עתה בכל דבר זו. הסיפור על העיתונאים, כאילו היו "בקבוצה של מזויינים", אינו משכנע איש. החיילים ירו, מפני שהם יורים בכל מה שזו, מכיוון שכל דבר שזו יכול להיות אויב קטלני. למצב כזה אין תקנה מלבד אחר: להסתלק משם מייד. כל יום של השתהות בלבנון מביא על ישראל ועל צה"ל קלון נוסף.

מדיניות

מי ייפגש עם מי?

אחרי שירקן בפני הנשיא

מוברא, חזרו בהם

האמריקאים

יוזמתו של חוסני מובארכ לא מתה לגמרי. אחרי שהנשיא המצרי זכה בכינת ארצות-הברית בסתירת-לחי מצלצלת (העולם הזה 20.3), נמלכו קברניטי וושינגטון והחליטו לעשות משהו למענו. הם לא ידעו מהו. הנשיא האמריקאי ושר-החוץ שלו (המשך בעמוד 9) העולם הזה 2482

לכך נעוצה באינטרסים הכלכליים המדריכים את המיפלגה. שמיר ואנשיו שותפים לליברלים בזיקה פור-ליטת שאינה "פופוליסטית", הנוטה לשמ" רנות נוסח רונלד רגן ומרגרט תאצ'ר, גם בנושאי-פנים וגם בנושאי-חוץ. גם אהוד אולמרט ואנשי לע"ם שותפים לגישה זאת.

לכן הביע שרון בגלוי את חששו בפני איחוד עם הליברלים. שרון אינו מסתיר את איבתו הקשה לגידעון פת, קודמו במישור-התעשייה-המסחר, מטבע הדברים. כל מי ששונא את פת הוא קרוב, במידה בלתי-מבוטלת, למודעי.

מודעי אינו שונה בהשקפת עולמו משאר חבריו, ואף הוא הטיף לשמרנות כלכלית, כמעט בנוסח יגאל הורביץ, אך התימרון המיפלגתי הפך אותו

יש עסק עם מודעי חדש, הקן המנחה אותו השתנה באורח רדיקאלי.

הסיבה לשינוי הזה איננה דווקא כלכלית, כצפוי. היא מעוגנת היטב בתככים הפנימיים של הפוליטיקה הישראלית.

"מספיק לאכול חרא!"

בבתיאחת חרל מודעי להיות האיש של פרס בליכור, הסביר להעולם הזה הפקיד הבכיר, "חזון להיות חרות-קליברלי לכל דבר. לפתע נזכר האיש, שהוא בעצם תומך נלהב בארץ-ישראל השלמה, נץ למי הריץ, הוא מאמץ אל ליבו את אריאל

הצביע בישיבת הממשלה נגד הסיכום שהתקבל במישרדו. האיש התקומם, מחה, איים בהתי פטרות, אך הבליג. כמו הרבה מערכי ניקים באוצר, הוא מצא ניחומים בתחום הפוליטי. "מודעי הולך עם שימעון פרס באש ובמים". נהג הפקיד לומר להעולם הזה, "לכן אני מוכן לבלוע את העובדה שהוא די מטורף, ושאי-אפשר לסמוך עליו בנושא הכלכלי."

פרס עצמו נמצא בעניינים עד צוואר, המשיך הפקיד, "ומנהל למע" שה את מישור-האוצר, כשהוא מסתי ייע בעצות מצויינות של גד יעקובי. נכון שהצוות כולו פועל מתוך אילוצים פוליטיים מובהקים, והוא חייב להתחשב בהסתדרות הכללית, בשרי-הליכוד החברתיים ובבחירות

לא לעיתים תכופות ביותר וזכה עיתונאי לשמוע פקיד בכיר בשירות המדינה, כשהוא מקלל את השר שלו בערבית צחה. הפקיד הבכיר הזה הוא דווקא אשכנזי, ויתכן שהקללה הגסה היתה המילה הערבית היחידה באוצר-המילים שלו בשפה זו. עם זאת, הדברים נאמרו בעסיי

במשך שנים רבות היו רינונים על מצבו הנפשי של יצחק מודעי ההפכפך. אך התעלול האחרון שלו – הברית שלו עם אריאל שרון – הגדישה את הסאה באוצר

שרון, נפגש עימו פעמים אחרות בשבוע. השינאה מלפני שבועות אחרים כאלו נשכחה לחלוטין. בשביל איש כזה אינני מוכן לאכול חרא!"

לדברי הפקיד הבכיר חל בשבועות האחרונים קרע בין מודעי לבין השר-לכלכלה, גד יעקובי. הקרע הזה היה, כמובן, בלתי-נמנע מהרגע הראשון, אבל תלותו של מודעי בפרס, בחודשים הראשונים מאז כינון הממשלה, מיתנה את העימות. עתה חש מודעי שהמיסר הליברלי הרישמי, בראשות השר משה ניסים, גרעון פת באכרם שריר, הצליח לתמרן אותו מבחינה מיפלגתית פנימית, ולהעמיד בסימן שאלה את מנהיגותו בליברלים. הוא הגיע למסקנה, שהדרך היחידה להחזיק מעמד ולהפרע מאויביו היא ביצירת קשר אמין וישיב עם שרון.

מתנות ללא חשבון

החשבון שלו הוא ברור. כל ראי ש המיפלגה הליברלית קשורים דווקא לאגף השמרני בתנועת החרות, כלומר לאנשי יצחק שמיר. הסיבה

להסתדרות. אבל הם מהלכים בין הטיפות בכישרון בלתי-מבוטל. הם גם מברכים ברצינות על תהליכים, שיובילו לצמיחה כלכלית, כפיתרון יחיד להתאוששות לטווח ארוך. כל זמן שמודעי מצוית לפרס יעקובי, ורב עם חבריו בליכור, הוא מהווה חלק מבלימת הפוליטיקה הפופוליסטית של דויד לוי ומשה קצב.

מודעי הוא גם איום תמידי על שרי הליכור. פרס מאותת להם בעזרתו, שאפשר להסתדר בלעדיהם. אין תרופת פלא יותר טובה מאת, להשתקם בישיבות מכריעות כגון שא הכלכלי-החברתי. מנקודת מבט זאת, מודעי הוא ממש חיוני.

אלא שהשבוע שינה הפקיד הבכיר גם את הטון וגם את המסר, ואפילו שכח את ניי מוסיו הטובים, לטובת קללות מוכרות בשפה הערבית. האם משהו השתנה? צמח יצחק מודעי חדש? הרי הוא מאכיל את הפקיד מרורים כבר חודשים רבים?

התשובה היתה כן חד משמעית. בשבועות האחרונים

סיות רבה, בטון בוטה, מכל הלב. אין כל ספק — נמאס לו. הסיבה לכעס הזה היתה עניינית לחלוטין. הפקיד הבכיר במישרד האוצר אכל כבר מרורים מכל הסוגים מהשר שלו, כולל החלטות ששוננו ברגע האחרון, ללא כל סיבה נאיית לעין, וגם בלי הסברים.

עם פרס – באש ובמים

לב הוצרות הללו הוא כבר הסי כיו, פחות או יותר. אפילו לישיבות לילות, שנסתיימו בארבע בבוקר בקבלת החלטה חריג-משמעות, שרק למענה נשאר האיש באוצר עד היום. "החלטה כלכלית טהורה" הוא קורא לזה, כאילו קיים בכלל דבר כזה. שעות ספורות אחרי קבלת ההכרעה ההיסטורית, שמע הפקיד הבכיר מעל גלי-האנדר, ששר-האוצר יצחק מודעי